

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Parohiile cl. I. pe un an . . . 500 Lei</p> <p>Parohiile cl. II. și particulari . . . 400 Lei</p> <p>Parohiile cl. III. și subclasă . . . 300 Lei</p>	<p style="text-align: center;">APARE DUMINECA</p> <hr/> <p style="text-align: center;">MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.</p>	<p>Prețul inserțiilor</p> <p>DUPĂ TARIFUL STABILIT DE CONSILIUL EPARHIAL.</p> <p style="text-align: center;">◀▶</p>
---	---	---

Cuvântarea

P. Sf. Sale Episcopului Veniamin ținută la deschiderea Adunării Eparhiale a Episcopiei Caransebeșului ținută la 3 Mai 1942.

HRISTOS A ÎNVIAT!

*Preacucernici Părinți,
Domnilor Deputați!*

Intruirea deputaților Adunării eparhiale în Dumineca Samarinencii, când Mântuitorul a anunțat universalitatea creștinismului, în tot locul și la toate neamurile, și când mai stăruie încă în sufletele noastre mireasma duhovnicească a luminatului praznic al Invierii Domnului, este un prilej de popas și de chibzuire pentru aflarea mijloacelor necesare la promovarea și întărirea sfintei noastre Biserici și a așezămintelor ei, pentru ca ea să-și poată îndeplini misiunea ei sfântitoare cu cât mai mult folos pentru binele sufletesc al credincioșilor.

Văzându-Vă adunați astăzi în număr atât de mare, reprezentanții clerului și poporului din Eparhia noastră, în prima Adunare eparhială, pe care am fericirea să o conduc, cu vie bucurie sufletească și cu frățească dragoste Vă zic cu căldură: bine ați venit!

Domnilor deputați,

Cum bine Vă este cunoscut, în baza votului Colegiului electoral dela 3 Iunie 1941 și după îndeplinirea tuturor formelor legale, la 24 August 1941 am luat conducerea efectivă a Eparhiei, ceea ce am adus-o la cunoștința clerului și poporului cu circulara pastorală Nr. 184 dela 18 Oct. 1941.

Folosesc și acest prilej pentru a Vă exprima recunoscătoarele mele mulțumiri pentru încrederea pilduitoare ce mi-ați arătat cu ocazia alegerii și Vă rog să credeți, că mă voi strădui să răsplătesc această încredere prin muncă cinstită, plină de râvnă și devotată numai intereselor superioare ale Bisericii, punându-mi modestele mele puteri numai în slujba binelui și progresului Eparhiei și a instituțiilor ei. Am venit cu cel mai curat gând și dragoste de muncă, pentru împăcarea spiritelor și pentru sălășluirea armoniei frățești, fără de care nu se poate înfăptui nimic durabil, pentru a strânge pe toți în jurul sfintelor altare ale Bisericii și a chema, preoți și mireni deopotrivă, la colaborare sinceră și plină de dragoste, având înaintea ochilor numai binele obștesc. Cu toții trebuie să fim solidari întru apărarea autonomiei bisericești, această scumpă moștenire sașugiană, rămasă dela marii noștri înaintași. Imi dau bine seama, că sunt multe lipsuri și sunt multe de făcut, dar cu ajutorul lui Dumnezeu și cu concursul nepreocupat și devotat al D-Voastre și al iubitei mele preoțimii, munca de refacere și înălțare a vieții sufletești va fi mult ușurată. Numai o armonioasă colaborare între ierarh, preoți și mireni, poate aduce foloasele reale, pe cari le așteaptă Neamul și Țara dela Biserică și slujitorii ei. Biserica și slujitorii ei trebuie să stea nedespărțită lângă sufletul și aspirațiile Neamului și fiind nând trează nădejdea în viitorul lui, să lucreze pentru realizarea lui. Prin tot ceea ce facem, trebuie să întărim Biserica și așezămintele ei și să le sporim cu altele noi. Progresul Bisericii atârnă de așezămintele ce le are, de persoanele cari stau în fruntea lor și de zeful și spiritul de care sunt conduși aceștia. Acești conducători trebuie pregătiți din timp, prin tri-

miterea la studii în țară și străinătate a tinerilor eminenți, ca studiu și viață, pentru complectarea cunoștințelor, spre a avea sucreșcența necesară pentru demnitarii bisericești și profesorii Academiei teologice. De aceea, una din preocupările noastre pentru viitor este de a aduna mijloacele necesare pentru realizarea acestui scop.

Această cetate spirituală a graniței bănățene, Episcopia Caransebeșului, care este și trebuie să rămână pururea în acest centru istoric, trebuie sprijinită și întărită de toți fiii Bisericii, ca să fie ceea ce trebuie, un *centru de radiațiune spirituală și culturală* și vatră de lumină, care să lumineze și să încălzească inimile tuturor pentru Evanghelia Domnului. Ea trebuie să fie o mândrie a Ortodoxismului, ca nici o vrăjmășie omenească să nu o poată clinti din loc, ci să rămână o tot mai strălucitoare perlă a Coroanei Patriarhatului românesc, ca ea să poată cuprinde în viitor sub aripile ei pe toți Români din sud-vestul Europei, din afara granițelor.

Dela venirea mea în fruntea Eparhiei am căutat să mă orientez asupra stărilor și să pipăi pulsul vieții religioase a preoților și credincioșilor și să chibzuesc, împreună cu Consiliul eparhial, pentru a afla remediile necesare de a da un ritm nou vieții sufletești, potrivit cu stările excepționale ce le trăim.

Indată ce ne vor permite mijloacele de transport, voi căuta să cercetez credincioșii la fața locului, pentru a le cunoaște lipsurile spirituale și a-i chema la o nouă viață duhovnicească, prin împărtășirea cu darurile divine ce le varsă din belșug prin Biserică bunătatea lui Dumnezeu. Acest lucru va avea de scop primenirea vieții religioas-morale a popoului nostru, întărirea vieții familiare și împutinarea plăgilor sociale, ce bântue viața popoului, cari trebuie să îngrijoreze sufletul fiecărui român cu dragoste de Neam și Țară. E o problemă nu numai bisericească, ci și națională și de Stat, care trebuie să stea pururea înaintea ochilor tuturor factorilor vieții publice și toți, în frățească colaborare, trebuie să lucreze cât mai stăruitor pentru remedierea acestor rele.

Domnilor deputați,

Biserica progresează prin puterea apostolatului ei și de aceea o preocupare de căpetenie a noastră va fi să stimulăm râvna sfântă a preoțimei noastre spre un apostolat cât mai zelos, pregătindu-se prin studiu continuu, prin cetirea de cărți bune ce privesc studiile teo-

logice și vieța pastorală, și cu cari trebuie să înzestram de aci înainte bibliotecile parohiale, pentru ca având preotul merindea duhovnicească necesară, să-și poată îndeplini cât mai bine greaua misiune de apostol, mai ales în grelele vremuri de războiu cari le trăim. Cucernica preoțime, și noi toți, trebuie să înțelegem, că vremurile de astăzi cer o pastorație acomodată cu lipsurile și cerințele inerente lor. De aceea, cu toții trebuie să ne întărim puterile și să ne intensificăm munca noastră, cea de toate zilele, pe toate terenele vieții obștești, pentru a face ca viața duhovnicească, în spiritul Evangheliei, să sporească în inimile credincioșilor, ca ea la rândul ei să rodească cât mai îmbelșugat pentru Biserică și Neam.

În aceste vremuri, când se făurește prin sacrificiul de sânge al eroilor noștri viitorul Țării și se asigură existența noastră ca neam, Biserica și slujitorii ei nu poate lipsi să-și dea contribuția ei și să nu ia parte la asistența socială și ajutorarea celor ce suferă: a săracilor, a văduvelor și orfanilor de războiu. Din contră, trebuie să folosim stările de războiu, pentru a aduce poporul mai aproape de Dumnezeu, întărindu-i credința și oțelindu-i sufletul pentru marile îndatoriri și jertfe ce se cer pentru salvarea Patriei și a Neamului.

Domnilor deputați,

Aruncând o reprivire asupra celor petrecute dela ultima Adunare eparhială până astăzi, încreștăm cu bucurie unele evenimente, dar și cu îndurerare altel, deoarece nu s'au realizat după așteptările noastre.

Ne aflăm astăzi, întreaga națiune, încleștată într'un războiu sfânt, pe moarte și viață, din care, avem credința, că vom ieși biruitori, deoarece luptând pentru dreptate și Cruce, Dumnezeu ne va ajuta. Dezastrul național, — venit pe capul nostru în anul 1940, fără a fi întrebați, — s'a refăcut, în parte, prin vitejia fără seamăn a scumpei noastre Oștiri, care sub comanda viteazului Mareșal Ion Antonescu, alături de marii aliați, a șters pata de rușine de pe obrazul Țării și astăzi scrie cu sângele de eroi, curs din belșug pe plaiurile stepelor rusești și în Crimeea, epopeea națională a vitejiei românești în Cartea de aur a neamurilor. În această apocaliptică încleștare se manifestă solidaritatea națională a tuturor fiilor Țării. Biserica noastră ia parte atât la durerile, cât și la bucuriile Neamului, pentru că a crescut în dragoste de Țară pe fiii ei, pe eroi. Sun-

tem mândri de faptele de arme ale bravei noastre Armate, cari sunt apreciate și lăudate de toți și cari situiază pe soldații noștri între cei mai viteji din lume. Lupta contra celei mai mari primejdii ce a amenințat vreodată lumea și neamul nostru în special, comunismul bolșevic, nu s'a terminat încă, având de adus încă multe jertfe, pentru că acum se hotărăște soarta noastră și a Europei pe sute de ani înainte. De aceea suntem datori cu toții, ca și pe frontul intern, să ne facem datoria prin cumpătare patriotică, nu numai în această zi a cumpătării, ci în toată vremea, apoi prin trezvie, abnegație, jertfă și muncă asiduă de fiecare zi, ca Țara și armata să aibă tot ce trebuie pentru ducerea la bun sfârșit a războiului. Cine nu face așa, nu are dreptul să mai trăiască pe pământul sfânt al Patriei, care trebuie să elimine astfel de elemente.

Cade-se să închinăm o clipă de reculegere pentru cinstirea cu pietate și mândrie a memoriei scumpilor eroi ai Patriei și Neamului.*

Țara întreagă asigură pe M. Sa Regele de tot devotamentul, iubirea și supunerea; are toată încrederea și nădejdea în înțelepciunea, hotărârea și vitejia Mareșalului Conducător, că va duce Țara spre marile ei destine istorice, lăsate de Dumnezeu în această parte a lumii.

Domnilor deputați,

La 27 Aprilie a. c. I. P. Sf. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a împlinit frumoasa vârstă de 60 de ani și de 22 ani de arhipăstorire. Biserica și Neamul îi sunt recunoscătoare pentru înfăptuirile mărețe în decursul acestei de Dumnezeu binecuvântate păstoriri, care a ridicat prestigiul sfintei noastre Biserici și i-a afirmat drepturile ei autonome, ce răsar din misiunea ei sfântă în mijlocul poporului. Imprejurările, prin care trece Țara, nu permit, ca acest eveniment să fie sărbătorit așa cum s'ar cuveni, totuși din acest prilej mă simt îndemnat din fiască dragoste, ca fost ucenic al înaltului Ierarh, ca în numele meu și al D-Voastre, să ne exprimăm via noastră bucurie, că providența ni l-a trimis pe scaunul marelui Mitropolit Andrei Șaguna și, asigurându-l de tot devotamentul și recunoștința noastră, să-i urăm dela Dumnezeu viață îndelungată, plină de sănătate, pentru a-și putea realiza cât mai neîntârziat mărețele Sale gânduri pentru binele și prosperarea Bisericii și Neamului.

Biserica noastră de mulți ani n'a avut un Ierarh așa de luminat, „un puternic stâlp al

Ortodoxiei și al Neamului nostru“, un suflet de preot și o personalitate așa de reprezentativă în viața obștească a Bisericii și Neamului, ca I. P. Sf. Sa, care i-a deschis orizonturi noi spre atingerea țințelor spirituale la care trebuie să tindă.

Îi exprimăm totodată I. P. Sf. Sale recunoscătoare mulțumiri pentru părinteasca purtare de grije a trebuințelor duhovnicești în timpul sedisvacanței. Aceleași mulțumiri le aducem și P. Cuc. Sale părintelui consilier eparhial Romul G. Ancușa, pentru înțeleapta conducere a treburilor administrative ale Eparhiei noastre în acest timp.

Demn de amintit este și expediția misionară a Episcopatului din Mitropolia noastră în frunte cu I. P. Sf. Sa Mitropolitul Nicolae, inițiatorul ei alături de 53 de preoți din toate eparhiile, la frații noștri din Basarabia și Transnistria, desrobiți prin vitejia armatei române din iadul bolșevic. A fost primul cuvânt de iubire frățească și creștinească dus fraților noștri de-un sânge și o lege cu noi în numele Evangheliei Domnului, din partea noastră, a celor ce am știut ce este pătimirea sub jug străin, pentru a le aduce cuvântul de mângâiere al credinței după suferințele îndurate și a le șterge lacrimile de pe obraz în urma nelegiuirilor celor fără Dumnezeu. Cuvântul Domnului răspândit în cele peste 600 de comune cercetate va rodi îmbelșugat în sufletele celor ce au însetat cu ardoare după el și cu mult folos pentru mântuirea sufletească a lor și pentru întărirea Ortodoxiei noastre strămoșești. Această misionară va rămâne scrisă cu litere de aur în analele Bisericii noastre și va arăta lumii, că Ortodoxia noastră, precum în trecut, tot așa și astăzi, este călăuzitoarea sufletului românesc spre împlinirea misiunii lui lăsate de Dumnezeu în lume, și că un neam trăiește în primul rând nu prin bunurile materiale, ci prin cele spirituale, prin sufletul lui și prin tăria credinței în Dumnezeu. Aceste comori ale sufletului creștinesc n'au putut fi scoase din sufletele fraților noștri cu toate satanicele persecuții ale bolșevicilor.

Cu plăcere amintesc, că la Ministerul Cultelor, odată cu venirea în fruntea departamentului a distinsului academician și filosof creștin, a profesorului universitar Ion Petrovici și ca secretar general a profesorului Aurel Popa, devotaț slujitor al Bisericii și Școlii, s'a instaurat un regim cu deosebită solicițitudine față de Biserică și slujitorii ei. Numai în câteva luni, cu toată criza financiară prin care trece Țara din cauza războiului, s'a făcut mai mult decât în atâția ani în urmă. Cum

* (Se păstrează un moment de reculegere).

Veți putea constata din rapoartele ce Vi le prezentăm, o seamă din revendicările trecutului au fost satisfăcute prin înțelegerea și stăruința d-lui prof. A. Popa. Pentru toată această sollicitudine ținem să le exprimăm călduroase mulțumiri și să le dorim sănătate și putere de muncă pentru a putea merge până la capăt pe calea începută.

Domnilor deputați,

Din rapoartele ce Vi le prezentăm, Veți lua cunoștință de realizările înfăptuite dela ultima Adunare eparhială până astăzi, de mersul lucrărilor și al vieții religios-morale a popoului nostru, care se arată tot mai strâns legată față de Biserică și de învățăturile mântuitoare ale Evangheliei Domnului. Veți judeca, totodată, progresele și lipsurile, precum și problemele ce ne preocupă în viitor spre a spori și mai mult viața religioasă în suflete, pentru a întări și spori instituțiunile necesare ale Episcopiei. Am convingerea, că D-Voastre cu pregătirea și dragostea ce o aveți, către Biserică și instituțiunile ei, Veți afla cele mai bune soluții și Veți da cel mai prețios și desinteresat concurs la soluționarea cât mai bună a problemelor prezentate și că Veți fi conduși de duhul frăției și al bunei înțelegeri în lucrările ce avem de înfăptuit, ca să contribuim cu cât mai mult folos la întărirea și binele Bisericii noastre strămoșești.

În anul trecut Dumnezeu a chemat la sine pe deputatul sinodal Nicolae Șofariu, eminent învățător și îndrumător al fraților noștri din Banatul fost iugoslav. Pentru tot ce a făcut răposatul spre binele Bisericii și al neamului românesc, Dumnezeu Bunul să-l învrednicească de odihnă vecinică împreună cu cei bineplăcuți ai Săi, Dumnezeu să-l ierte!

Rugând pe bunul Dumnezeu să binecuvânteze lucrările Adunării noastre eparhiale — și mulțumindu-Vă pentru participarea atât de numeroasă, — declar sesiunea ordinară a Adunării eparhiale, pe anul 1942, deschisă.

† **VENIAMIN**
EPISCOP

Uitați-vă la rândurile de oameni cele de demult și vedeți: cine a nădăjduit în Domnul și a rămas de rușine? Sau cine a stăruit în Domnul și a fost părăsit? Sau cine a chemat numele Domnului și l-a trecut cu vederea?

[Isus fiul lui Sirah, 2, 10.]

3 Mai 1942: ziua cumpătării.

Data aceasta de „3 Mai“ este simbolică pentru noi Români cei de dincoace de munți.

Incadrând o fărâamă din deslănțuirea energiilor noastre naționale în spațiul ei modest, o înțeleaptă grupare de Români, Consiliul de Patronaj al Operelor Sociale, a numit-o *ziua cumpătării*.

Iar înțeleptul nostru Conducător, d. Mareșal Antonescu îi fixează semnificația în aceste cuvinte de aur:

„În ceasurile grele de luptă și de jertfă, renunțarea pentru o zi, numai pentru o zi, la o satisfacție trecătoare, consimțire la o jertfă oricât de neînsemnată pentru aproapele trudit, este o faptă națională.

Acela care renunță pentru altul, dăruiește pentru el, pentru conștiința lui și pentru Neam.

Români,

Primiți o zi a cumpătării drept semn al voinței românești de a ne uni în suferinți și de a ne sprijini în bucurii.

Să ascultăm cu sufletul întreg aceste cuvinte. Să sprijinim munca celor nevoiași. Să luăm de pe umerii lor, prin cumpătarea și înțelegerea noastră, grija zilei de azi și să le dăm astfel puțința de a-și asigura cu vrednicie pe cea de mâine.“

Biserica română ortodoxă, ale cărei râuri de danii au adăpat în trecut atâtea neamuri însetate, înscrie bucuroasă în cartea bunelor fapturi această creștinească revărsare dealungul și dealatul plaiurilor noastre românești. Căci astăzi neamul nostru trăește momente de grele încercări. Și puterile lui trebuie concentrate, fără a se irosi în van sau în forme nepotrivite cu măreția acestor vremuri.

Ziua cumpătării și programul deschis în 3 Mai nu trebuie să se închidă odată cu apusul soarelui din această adânc evocatoare zi — de 3 Mai! Preoții să-i țină mereu candela aprinsă!

Puterea rugăciunii.

În pilda judecătorului nedrept Mântuitorul — vrând să dovedească celor ce *suspindă* după locuința din cer [II Cor., 5, 2] că „*trebuie să se roage și să nu se lenevească*“ [Luca, 18, 1]. — a înfățișat apostolilor Săi o femeie văduvă nedreptățită, care, prin ruga ei stăruitoare și îndelung repetată, a stors o sentință dreaptă din mâna judecătorului nedrept: „Dar Dumnezeu — a conchis Iisus — nu va izbăvi pe aleșii săi, care strigă către el [se roagă] ziua și noaptea, și va răbda mult pentru ei? Zic vouă, că *li va izbăvi îndată*“ [Luca, 18, 1—8].

Pavază împotriva ispitelor, Mântuitorul a dat sfinților apostoli rugăciunea și privegherea: „*Rugați-vă să nu cădeți în ispită*“ [Luca, 22, 40], le-a zis în grădina Ghetsmani, înainte de a fi prins prin trădarea îndrăcitului Iuda. După ce El însuși se roagă „venind către ucenici, i-a aflat dormind de întristare. Și le-a zis: *Priveghiați și vă rugați ca să nu intrați în ispită, căci duhul este veghetor iar trupul neputincios*“ [Luca, 22, 45—46; Marcu, 14, 38].

Mântuitorul ne-a asigurat că tot ce vom cere rugându-ne cu credință vom primi: „*Și toate câte veți cere rugându-vă cu credință veți lua*“ [Matei, 21, 22]. Tot așa ne asigură și apostolul Său cel iubit, Ioan, că „dacă cerem ceva după voința lui [Dumnezeu], el ne ascultă“ [I Ioan, 5, 14].

Apostolul neamurilor, Pavel, ne îndeamnă să „stăruim în rugăciune, priveghind în ea cu mulțumire“ [Colos., 4, 2; Rom., 12, 12]: „Prin toată rugăciunea și cererea, rugându-vă în toată vremea întru Duhul și la aceasta priveghind cu toată răbdarea și rugăciunea pentru sfinți“ [Efes., 6, 18]. Apostolul Iacov atribuie rugăciunii puteri miraculoase: „*Suferă cineva dintre voi? — întreabă el. Să se roage... Este cineva bolnav între voi? Să cheme preoții Bisericii și să se roage pentru el, ungându-l cu untdelemn în numele Domnului. Și rugăciunea credinței va mântui pe cel bolnav și-l va ridica Domnul și de va fi făcut păcate i se vor jerta*“ [Iacov, 5, 16]. Acelaș apostol ne îndeamnă să ne *mărturisim* unul altuia păcatele, și să ne *rugăm* unul pentru altul, ca să ne vindecăm, „*că mult poate rugăciunea stăruitoare a dreptului*“. Dă exemplu pe Ilie, care „era om asemenea nouă în slăbiciuni și [care] cu rugăciuni s'a rugat să nu ploaie și n'a plouat pe pământ trei ani și șase luni. Și iarăși s'a rugat și cerul a dat ploaie și pământul a odrăslit roada sa“ [Iacov, 5, 16—18].

La rugăciune să participe *întreaga noastră ființă*, trupul și sufletul, duhul și mintea: „*Mă voi ruga cu duhul dar mă voi ruga și cu mintea; voi cânta cu duhul, dar voi cânta și cu mintea*“ [I Cor., 14, 14—15].

Dacă ne alegem cuvintele când avem să stăm de vorbă cu o persoană mai învățată și suspusă, cu atât mai vârtos va trebui să fim cu mare băgare de seamă când vrem să stăm de vorbă cu Dumnezeu. El, de sigur, ca un tată, primește cuvântul nostru nemeșteșugit, simplu, dar curat și sincer. Și tot ca un tată adevărat se supără când din gura noastră ies cuvinte urâte, de hulă, de ocară, de blestem. Izvorul acestora este mintea și inima, iar exprimarea lor se face prin gură și limbă. Cu limba ne *rugăm* Domnului și cu aceeași limbă îl *blestemăm* pe Domnul. Cu limba s'a rugat nebunește fariseul din Evanghelie, desconsiderând pe vameșul, care se ruga mai mult suspinând cu *duhul* și cu *mintea*. „Limba mic mădular este, dar cu mari lucruri se *făleşte*. Puțin foc aprinde multă materie. Foc este și limba, lume a fărădelegii. Limba își are locul între mădulările noastre, dar *spurcă* tot trupul și *aprinde* roata vieții, aprinsă fiind și ea de flăcările gheenei“. Orice fiară sau pasăre poate fi domolită „*dar limba nimeni dintre oameni n'o poate domoli*. Ea este rău neînfrânat, plină de venin aducător de moarte. Cu ea *binecuvântăm* pe Domnul și Tatăl și cu ea *blestemăm* pe oameni, care sunt făcuți după asemănarea lui Dumnezeu. Din aceeași gură ies *binecuvântarea și blestemul*. Nu trebuie, frații mei, — scrie apostolul Iacov — să fie așa. Oare izvorul din aceeași vână lasă să curgă și apă dulce și apă amară?“ [Iacov, 3, 5—11].

(Urmează)

Pr. Gh. Cotoșman

Peripețiile unor finanțe*).

XXIII

Înainte de a expune în continuare amănuntele referitoare la chestiunea executării dispozițiilor din legea conversiunii, ținem să subliniem, că dacă banii bisericilor s'au depus la bănci românești, aceasta s'a făcut nu numai în interesul Bisericii, ci și în interesul cauzei noastre naționale, care cauză era considerată la timpul său în Ardeal și Banat ca o preocupare însemnată a fiecărui român. Cifrele mărunte ale acestor depuneri arătau cum s'au adus jertfe pentru Biserică și prin ea pentru Națiune.

* Vezi Nrii 10, 14, 16, 21, 24, 32, 33, 39, 45 din 1940, Nrii 1, 4, 8, 13, 16, 17, 22, 30, 44, 47 din 1941, Nri 4, 7 și 10 din 1942.

Ce privește cele 1050 extrase de cont primite la centru, acelea după revidare, colacionare și timbrare, au fost grupate și îmborderate atât după bănci, cât și după proprietarii depunerilor.

Apoi, împărțindu-se pe administrații financiare, întreg operatul fu prezentat în luna Ianuarie 1937 administrațiilor financiare ale județelor Arad, Caraș, Severin, Sibiu și Timiș-Torontal.

De acolo au trecut borderourile însoțite de extrasele de cont la agențiile respective ale „Băncii Naționale” pentru verificarea lor, după ce au fost confruntate cu datele pe cari și le-au procurat aceste agenții dela institutele de credit.

Restituite fiind borderourile verificate de agențiile „Băncii Naționale” și clauzulate de administrațiile financiare, a urmat totalizarea depunerilor pe județe și pe comune bisericesti.

Săvârșindu-se și această lucrare, toate actele fură înaintate, în luna Mai 1937, Direcțiunii Contabilității din Ministerul Finanțelor pentru ordonanțarea titlurilor.

Lucrarea a fost una din cele mai mari și mai migăloase, ce s'au făcut la noi în eparhie în timpul din urmă pe teren financiar, de vreme ce executarea ei a durat timp de circa 6 luni de zile.

Din considerare că la Minister nu intrașeră datele dela toate episcopii, ordonanțarea titlurilor suferi o amânare.

În Ministerul Finanțelor cenzurându-se s'au verificat din nou cifrele extraselor și borderourilor și pe baza constatrilor făcute s'a procedat la ordonanțarea pagubelor suferite de fondurile bisericesti și culturale, rămânând ca eparhia să primească ulterior titlurile de rentă cu 4½%, deoarece până aci încă nu se tipăriseră.

Cu expirarea anului bugetar 1937/38 s'au ivit un alt inconvenient și anume: ordonanța de plată își pierduse valabilitatea, deci titlurile trebuiră din nou ordonanțate pentru anul bugetar următor.

Sfârșitu-s'a și anul bugetar 1938/39, fără ca eparhia să fi ajuns în posesiunea rentelor ordonanțate, cu toate că în repetate rânduri s'au făcut interverții, arătându-se între altele, că comune bisericesti s'au angajat față de antreprenori în vederea primirii acestor titluri, dând în întreprindere cu contract aprobat de autoritatea superioară executarea unor lucrări de zidire sau reparație.

Nesosind rentele nici în cursul anului bugetar 1938/39, s'a repetat procedura oficială

din anul premergător, reordonanțându-se titlurile încă odată cu valabilitate pentru anul bugetar 1939/40.

Tărăgănarea continuă a înmânării hârtiilor de stat din chestiune făcuse pe mulți să-și piardă nădejdea de a le mai vedea cândva, zicând că e păcat de timpul pierdut cu adunarea datelor cerute.

În sfârșit se termină și cu așteptarea îndelungată, căci în primăvara anului 1939 ridicară organele casei eparhiale dela administrația financiară din Logoj titluri de rentă cu 4½% în valoare nominală de 12,179.500 lei pentru parohii și în valoare nominală de 10,503.000 lei pentru fondurile și fundațiunile episcopiei, în total 22,682.500 lei, precum și dobânzile scadente pentru cei doi ani din urmă.

Cu ridicarea și distribuirea acestor hârtii de stat se închise dosarul voluminos al pagubelor suferite la depunerile dela bănci. Rebonificând statul pagubele instituțiilor bisericesti, cei ce păreau a fi îngrijorați pe urma acestor depuneri se liniștiră.

În chipul acesta s'a terminat cu bine o chestiune din cale afară de importantă pentru Biserica, făcându-se dreptate nu numai debitorilor prin conversiunea datorilor, ci și Bisericii prin salvarea în întregime a capitalurilor sale depuse la băncile românești.

Nu putem continua înainte de a ne îndrepta și de rândul acesta gândurile însoțite de recunoștință către toți acei bărbați devotați Bisericii, cari fie prin acțiunea întreprinsă, fie prin dese intervenții făcute, fie prin însuși faptele săvârșite în interesul cauzei, au contribuit ca problema aceasta să se soluționeze spre mulțumirea așezămintelor bisericesti.

Aurel Moacă

Ș T I R I

Corul nostru Catedral, care a fost întărit cu elemente noi, prin strădania Prea Sfinției Sale Episcopului Veniamin, își începe înalta misiune prin organizarea mai multor concerte religioase, în diferite centre mai importante din cuprinsul eparhiei noastre. Primul concert se va da Duminică 3 Maiu a. c., din prilejul Adunării eparhiale, cu următorul program:

PARTEA I: D. Chișescu: „Cămara Ta Mântuitorul meu”; Cesnokov: „Crezui”; Gh. Dima: „Irmosul intrării în biserică.”— PARTEA II: Gh. Cucu: „La râul Babilonului”, cu solo de sopran (d-na L. Domășneanu) și un cor de copii (elevi din corul liceului „Traian Doda”); S. Drăgoi: „Sfânt e Domnul” din „Liturgia Solemnă”; J. Noyon: „Ingenunchiați popoare.”— PARTEA III: F. A. Gevaert: „Păstorija”,

cu solo de sopran (d-na F. Loga); Gh. Cucu: „Om fără noroc“; S. Drăgoi: „Doina“.— Dirijorul corului: prof. D. Cusma.

Al doilea concert religios este în pregătire și se va da în Reșița, cel mai important centru muncitoresc din eparhie.

Cartea de rugăciune este mângăere și este prieten celui în cercare. Copilului și în general omului credincios, cartea de rugăciune îi este tovarășă fidelă. Și tot așa soldatului celui din războiu și cu deosebire celui care zace pe patul suferinței. Acest adevăr l-a înțeles perfect P. S. Sa Părintele Episcop Veniamin când a dăruit aproape 1000 cărți de rugăciune pentru soldați. Anume: 400 Reg. 2 Grăniceresc, 300 Reg. 96 Inf., 100 Div. VI Inf. de sub comanda d-lui General C. I. Drăgălina, 50 bucăți Reg. 3 Grăniceresc și 100 bucăți răniților din spitalele militare din Băile-Erculane. Gestul P. S. Sale i-a dus mulțumiri din cele mai frumoase. Iată cum scrie în legătură cu binefacerile unei cărți de rugăciune, d-l General C. I. Drăgălina: „Adesea răniții și muribunzii, pe patul lor de suferință, cereau insistent o carte de rugăciune sau o icoană, pentru alinarea suferințelor lor...“

În trecutul de glorie al Bănățului ne-a dus tânărul student în teologie și cercetător istoric I. B. Mureșanu cu conferința ce a ținut-o în cadrele Astrei. Străduindu-se a pune în adevărată lumină acest trecut, a reușit să-l prezinte pe înălțimile demnității regionale și naționale. Puternica trăire culturală, bogatul suflet românesc, risipit cu dărnicie peste tot între Români, Bănățul este foarte puțin cunoscut și cu atât mai puțin apreciat în rolul sau imens cultural de altă dată. Datele și documentele amintite de conferențiar, cu un spirit critic nou, au dus la concluzii dintre cele mai măgulitoare pentru noi Bănățenii. Forma atrăgătoare, în care a fost expusă conferința, a cauzat clipe reconfortante asistenței, care a ascultat-o cu un interes deosebit.

Un bun fiu al Bisericii noastre este, precum aflăm, d. primpretor din Logoj, Vicfor Iovița. Preoții din aretul Logojului îi simt mereu binefăcătoarea colaborare în toate acțiunile și măsurile ce le ia. Ceeace echivalează cu o colaborare din cele mai eficace. Așa îi stă bine unui membru în Adunarea eparhială și am vrea ca exemplul dsale să fie contagios, să se bucure ingerii cei buni.

Pentru muzeul eparhial au intrat aici două cărți de ritual — un liturgier și un molitfeinic — dela preotul Alexandru Guga din Cubin. Un antimis sfințit de patriarhul Arsenie IV Cernoevits și două picturi pe tinichea (Sf. Dumitru și sf. Paraschiva) dela Cireșa, donate de păr. profesor Virgil Turcan dela Academia noastră teologică, precum și un epitaf slavonesc pe hârtie dela pr. Porfir Crisciu din Surducul-mic.

† **Preotul Vasile Vodă** din Boldur pensionar, a trecut la vecinicie zilele acestea în Logoj. Încrestăm cu pietatea cuvenită cazul răposării unui slujitor devotat al altarului Domnului și rugăm pe Dumnezeu să-l împărtășească de fericirea cerească!

Comunicat.

Nr. 2396 B. S. 1942.

Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor cu adresa Nr. 2933/1942 din 14 Aprilie 1942 ne înaintază în copie adresa Ministerului Afacerilor Interne Nr. 25.961/1942 prin care ni se face cunoscut că între categoriile în drept de a obține permise de călătorie, trebuie luate în considerare acelea a funcționarilor de Stat, care prin natura serviciului, sunt obligați să se deplaseze în mod permanent pe una sau mai multe direcții, precum și ori care altele bine și legitim justificate, discernând permanent și riguros eiberarea acestor autorizațiuni în vederea scopului pentru care s'a instituit restrângerea dreptului de a călători.

Ceeace se comunică celor interesați spre știre.

Caransebeș la 27 Aprilie 1942.

Episcop:
† **VENIAMIN**

Secretar eparhial:
Pr. Petru Toma

Note oficiale

Nr. 2633 C. 1941

Este știut că societatea sau Liga Temeperanței activează în țara noastră în scopul combaterii alcoolismului, o plagă răspândită și ale cărei consecințe sunt din cele mai dezastruoase.

Cu deosebire la noi aici, unde avem o regiune pomicolă înfloritoare, alcoolismul amenință sănătatea populației, cu deosebire că sub raport numeric și biologic în general, Banatul prezintă multe simptome îngrijorătoare.

Amintita societate trebuie deci cu atât mai serios sprijinită. Și dupăce ea în fiecare an în luna Mai organizează câte o „zi a Temeperanței“, avem datoria ca să contribuim în măsură maximă la opera de combatere pe care o organizează Liga Temperanței.

Designându-se anul acesta ca zi a temperanței Dumineca din 17 Mai a. c., punem în vedere tuturor Cuc. preoți din parohiile noastre ca prin predici potrivite și alte cuvântări să ajute propaganda Ligii Temperanța.

Cu atât mai mult se impune astăzi să ne asociem la programul acestei ligi, cu cât ziua cumpărării care stă în prag și care este un apel la națiune, obligă la o cumpătare pe toată linia a fiecărui cetățean al Patriei noastre.

Caransebeș în 2 Maiu 1942.

Episcop:
† **VENIAMIN**

Consilier referent
Nicolae Cornean

Nr. 2609 B. 1942.

În ziua de 10 Maiu a. c., ziua proclamării independenței României, să se săvârșească doxologia în toate sf. bisericilor, invitându-se la această solemnitate religioasă toate atoritățile civile și militare.

Caransebeș, la 29 Aprilie 1942.

Episcop:
† **VENIAMIN**

Consilier referent:
Prot. R. G. Aucuș

ORDIN CIRCULAR.

Duminecă în 10 Maiu a. c. în toate bisericile din eparhie se va purta un tas în folosul zidirii unui cămin de odihnă pentru orbi invalidi de războiu.

Sumele colectate se vor trimite societății orbilor invalidi de războiu pe adresa: „Bulevardul Carol, 82“, București, sau în cont CEC 1302. Caransebeș la 6 Maiu 1942.

Episcop:
† **VENIAMIN**

Secretar eparhial:
Presb. Petru Toma

CONCURS.

În baza ordinului Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 772 B. 1942 se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foia Diecezană“ pentru postul de preot la parohia ort. rom. de cl. I. din comuna **Iam**, protopresbiteratul Bisericii-Albe, devenită vacantă în urma pensionării preotului Ștefan Otonoga.

I BENEFICIILOR:

1. Sesiunea parohială în estenziune de 32 jug
2. Casă parohială cu supraedificate.
3. Veniturile stolare uzitate.

II INDATORIRI:

Preotul ales este obligat a-și împlini toate datorițele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminecă și sărbătoare și a catehiza la școala primară fără nici o altă remunerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului ales.

Cei ce doresc să ocupe acest post, întrucât vor avea cvalificațiunea pentru parohii de cl. I, precum și binecuvântarea P. S. S. Episcopului Eparhial, să-și înainteze cererile adresate cons. parohial ort. rom. din Iam prin Prea Cuc. Oficiu Prototopresbiterat tractual în vre-o Duminecă s'au sărbătoare spre a-și arăta dexteritatea în oratorie, tipic și cântare, însă nicidecum în ziua de alegere.

Întrucât la prima publicare nu s'a prezentat nici un concurent, se admit și candidați cu cvalificațiune pentru parohii de cl. II.

I a m, la 22 Februarie 1942.

Toma Surlaş

secretar

Iancu Berlogea

președinte

În conșelegere cu oficiul prototopresbiteral.

Ioan Oravișanu

prototopresbiter

3-3

Nr. 1696 B. 1942

Acest concurs se aprobă și se publică cu aceea că în baza aliniatului ultim al §-lui 29 din Regulamentul pentru parohii și în baza decisului consistorial dat la 3 Martie 1914 și respectiv 14 Aprilie 1914 Nr. 3058 B. ridicat și la valoare de concluz congresual, cu concluzul Nr. protoc. 33/1914, precum și avându-se în vedere decisiunea Consistorului mitropolitan Nr. 358/1928 din 13 Nov. 1929 — se enunță obligamentul credincioșilor de a presta și birul parohial, care este o parte integrantă și legală a dotațiunii preoțești.

Caransebeș, din ședința Consiliului eparhial ținută la 26 Martie 1942.

Episcop:
† **VENIAMIN**

Consilier referent:
Prot. Ic. Ștor R. G. Ancușă

Redactor responsabil **NICOLAE CORNEAN** consilier eparhial

BANCA BANATULUI

Institut de credit și comerț, societate pe acțiuni în Caransebeș (jud. Severin)

Capital și Rezerve Lei 6,389.018. Reg. soc. Banc. nr. 9/1934 Telef. 29

Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1941.

Aprobat de Adunarea generală din 16 Aprilie 1942.

ACTIV: Cassa: Numerar efectiv Lei 1,342,949 — Disponibil la B. N. R. Lei 430.931 — Disponibil la bănci: în țară Lei 1,115.771. — Portofoliul de titluri: Titluri românești — cu venit variabil: Acțiuni cotate la bursă (val. nom. Lei 60.000) Lei 100.000. — Plasa-mentul fondului de rezervă legală: Efecte publice garantate de Stat (Val nom. Lei 412.500) Lei 282.737 — Portofoliul de scont: plătit în țară: în portofoliu: cambii garantate cu ipotecă Lei 3,875.042 — Cambii garantate cu titluri și garanți Lei 1,403,265. — reescontat la B. N. R. cambii garantate cu ipotecă Lei 2,688.950 — cambii garantate cu titluri și garanți Lei 721.900. — Debitori în conversiune conf. legii din 7/IV 1934, în portofoliu (Cota rămasă) Lei 1,122.117. — Diverși debitori Lei 227.070. — Imobile: necesare comerțului propriu Lei 1. — alte imobile Lei 1. — Mobilier Lei 1. — Totalul activului Lei 13,310.735.

PASIV: Capital social Lei 5,354,000. — Fondul de rezervă legal lei 491.120. — Fondul de rezervă statutar Lei 543.898. — Depuneri spre fructificare: din țară, Depuneri vechi pe livrete de economii Lei 265.433. — Creditori în cont crt.: Banca Românească Lei 1,027.186. — Angajamente de reescont: în țară, la B. N. R. Lei 3,410.850. — Diverși creditori Lei 1,497.855. — Dobânzi tranzitoare Lei 400.000. — Beneficiul net Lei 320.393. — Totalul pasivului Lei 13,310.735.

Conturi de ordine:

DEBIT: Cauțiuni statutare Lei 125.000. — Ipoteci: dela debitori la scont Lei 8,473,200. — dela debitori în conversiune Lei 3,716.900. — Acreditiv Lei 294.376. — Totalul la debit Lei 12,609.476.

CREDIT: Deponenți de cauțiuni statutare Lei 125.000. — Deponenți de ipotecă Lei 12,190.100. — Acreditați Lei 294.376. — Totalul la credit Lei 12,609.476.

Contul Profit și Pierdere:

DEBIT: Cheltuieli de administrație: Salarii Lei 332.200. — Diverse Lei 203.434. — Impozite și taxe Lei 88.811. — Dobânzi plătite Lei 121.378. — Beneficiul net Lei 320.393. — Total Lei 1,066.216.

CREDIT: Dobânzi încasate Lei 982.964. — Venitul imobilelor Lei 62.400. — Venitul portof. de titluri lei 20.852. — Total Lei 1,066.216.

Consiliul de administrație.

Lumânări de ceară curată

produse ale fabricii
eparhiale de lumânări
de vânzare la Librăria
Diecezană cu prețul de

1.200 Lei kilogramul.

Tiparul și editura Tipografiei Diecezane Caransebeș.